

Vergaderjaar 2022–2023

32 761

Verwerking en bescherming persoonsgegevens

Nr. 281

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juli 2023

Zoals aangekondigd in de brief d.d. 22 december 2022¹ informeren wij uw Kamer graag over de voortgang en opzet van het wetstraject Wet waarborgen gegevensverwerking Belastingdienst, Toeslagen en Douane (WGBTD). Daartoe wordt eerst kort ingegaan op de uitkomst van de analyses van de grondslagen voor de verschillende soorten gegevensverwerkingen² door onze drie uitvoeringsdiensten.³ Een korte toelichting op de uitkomsten treft u aan in de bijlage. Daarna wordt kort stilgestaan bij de opzet van het wetstraject en het moment waarop u nader wordt geïnformeerd over de voortgang.

Uitkomst van de analyses van de grondslagen voor verschillende soorten gegevensverwerkingen

Belastingdienst

De volgende soorten gegevensverwerkingen door de Belastingdienst zijn geanalyseerd:

1. het structureel periodiek verkrijgen van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties;
2. het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek;
3. het verwerken van persoonsgegevens bij het massaal automatisch corrigeren van aangiften;
4. het verwerken van enkele categorieën bijzondere persoonsgegevens;

¹ Kamerstuk 32 761, nr. 259. Los van het wetstraject WGBTD zijn onze uitvoeringsdiensten ook bezig met het intern verbeteren van de manier waarop met persoonsgegevens wordt omgegaan. Zie het kopje «Acties ter verbetering van gegevensverwerking».

² De gegevensverwerkingen die zijn onderzocht, zijn gekozen tegen de achtergrond van de doelen van het wetsvoorstel, namelijk (1) het verstevigen van de wettelijke grondslagen voor gegevensverwerking, (2) het voorzien in waarborgen bij de gegevensverwerking in aanvulling op de waarborgen die reeds voortvloeien uit de AVG, Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) en de Archiefwet, en (3) het vergroten van de transparantie bij de gegevensverwerking.

³ De Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane.

5. het verstrekken van persoonsgegevens aan andere (overheids)organisaties en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve hiervan;
6. het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het verstrekken van persoonsgegevens aan de belastingplichtige zelf in de vooraf ingevulde aangifte (VIA); en
7. het gebruik voor fiscale doeleinden van (bijzondere) persoonsgegevens uit notariële akten.

Er is geconcludeerd dat voor de volgende soorten gegevensverwerkingen door de Belastingdienst afdoende grondslagen bestaan:

- het verwerken van persoonsgegevens bij het massaal automatisch corrigeren van aangiften;
- het verwerken van enkele bijzondere categorieën van persoonsgegevens; en
- het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve van het verstrekken van persoonsgegevens aan de belastingplichtige zelf in de VIA.

Er is geconcludeerd dat voor de volgende (soorten) gegevensverwerkingen door de Belastingdienst versteviging van de grondslagen gewenst is:

- het structureel periodiek verkrijgen van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties;
- het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek;
- het verstrekken van persoonsgegevens aan andere (overheids)organisaties en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve hiervan; en
- het gebruik voor fiscale doeleinden van (bijzondere) persoonsgegevens uit notariële akten.

Voor de grondslagen waarvan is geconcludeerd dat versteviging gewenst is, zullen waar nodig (nadere) voorwaarden en maatregelen, oftewel waarborgen, worden uitgewerkt.

Naar aanleiding van de uitkomst van de analyse van het verstrekken van persoonsgegevens aan andere (overheids)organisaties en het doorbreken van de geheimhoudingsplicht ten behoeve hiervan, zijn wij in gesprek met de betrokken ministeries om alle wettelijke verplichtingen tot verstrekking van gegevens door de Belastingdienst op het gewenste regelingsniveau te krijgen.

Voor het beoordelen van nieuwe verzoeken tot het verstrekken van gegevens door de Belastingdienst, wordt vanaf 1 januari 2023 het «Kader Verstrekkingen» gebruikt door ons ministerie. Dit kader vormt een extra waarborg die gehanteerd wordt voor het verstrekken van gegevens door de Belastingdienst en is aanvullend op het «Afwegingskader niet-fiscale taken».⁴

Zoals aangegeven in de brief aan uw Kamer van 22 december 2022, worden ook de grondslagen voor geautomatiseerde analyse van aangiften en het geautomatiseerd opleggen van aanslagen geanalyseerd. Die

⁴ Het verstrekken van gegevens aan andere bestuursorganen of samenwerkingsverbanden is een niet-fiscale taak. Vanaf 2020 geldt voor het toevoegen van nieuwe niet-fiscale taken het principe «nee, tenzij ...». Een niet-fiscale taak kan enkel aan het takenpakket van de Belastingdienst worden toegevoegd wanneer de Belastingdienst ten behoeve van haar kerntaak beschikt over unieke data, kennis of (ICT-)infrastructuur. Dit wordt getoetst middels het Afwegingskader niet-fiscale taken. Integratie van beide kaders maakt dat zorgvuldiger gekeken wordt naar de wenselijkheid van nieuwe verstrekkingen.

analyse is nog niet afgerond. Door de aard van deze gegevensverwerking en de complexe juridische vraagstukken die daarbij spelen, zullen wij uw Kamer uiterlijk in het laatste kwartaal van dit jaar separaat informeren over de uitkomst van deze analyse.

Dienst Toeslagen

De volgende soorten gegevensverwerkingen door de Dienst Toeslagen zijn geanalyseerd:

1. de structurele en uit eigener beweging verkrijging van persoonsgegevens van andere overheidsorganisaties (verkrijgen van persoonsgegevens) en verstrekking van gegevens aan andere overheidsorganisaties (verstrekken van persoonsgegevens); en
2. het verwerken van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens;

Er is geconcludeerd dat voor bovenstaande verwerkingen door de Dienst Toeslagen reeds afdoende grondslagen bestaan.

Zoals aangegeven in de brief aan uw Kamer van 22 december 2022 worden ook de grondslagen voor de geautomatiseerde analyse van aanvragen, wijzigingen en verleende voorschotten, en het geautomatiseerd beschikken geanalyseerd. Verder wordt aanvullend de grondslag voor het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek geanalyseerd. Deze analyses zijn nog niet afgerond. Door de aard van deze gegevensverwerkingen en de complexe juridische vraagstukken die daarbij spelen, zullen wij uw Kamer uiterlijk in het laatste kwartaal van dit jaar separaat informeren over de uitkomst van deze analyse.

Douane

De volgende (soorten) gegevensverwerkingen door de Douane zijn geanalyseerd:

1. het verkrijgen van persoonsgegevens bij internetonderzoek;
2. het verwerken van persoonsgegevens bij cameratoezicht op het gebied van accijns en verbruiksbelastingen; en
3. het verkrijgen en verstrekken van persoonsgegevens van respectievelijk aan andere ministeries, en hun handhavingdiensten, waarvoor de Douane mede verantwoordelijk is voor de uitvoering van hun wetgeving.

Er is geconcludeerd dat voor bovenstaande verwerkingen door de Douane versteviging van de grondslagen gewenst is.

Opzet en voortgang van het wetstraject

De uitkomsten van de analyses zijn bepalend voor de opzet van het wetstraject. Gezien het feit dat drie analyses nog niet zijn afgerond, moet nog worden bezien of het wetstraject zal bestaan uit een wijziging van verschillende wetten of een nieuwe, separate wet.

U wordt uiterlijk in het laatste kwartaal van dit jaar nader geïnformeerd over de voortgang van het wetstraject, met daarbij specifieke aandacht voor de uitkomst van de drie resterende analyses en in het verlengde daarvan de opzet van het wetstraject.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries